III ЕТАП ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ УЧНІВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З ІСТОРІЇ
(ЛЬВІВ, 27–28 СІЧНЯ 2018 Р.)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ УЧНІВ 9 КЛАСУ

1. Використовуючи подані нижче варіанти відповідей, встановіть відповідність між літературними творами й історичними подіями/явищами. Заповніть таблицю (0–5 балів):

Марґарет Мітчелл, *Розвіяні вітром*	
Стефан Цвейґ, *Марія-Антуанета*	
Богдан Лепкий, *Мотря*	
Леся Українка, *Бояриня*	
Павло Загребельний, *Диво*	

Пропозиції для вибору: причини Французької революції; Громадянська війна у США; війна під проводом Б. Хмельницького; боротьба роялістів у Франції; чартистський рух в Англії; доба «Руїни» за гетьмана П. Дорошенка; Київська Русь доби Ярослава Мудрого; рух гайдамаків і опришків; діяльність Івана Мазепи; початок українського національного відродження XIX ст.

2. Підберіть до поданих нижче визначень відповідні терміни (0–5 балів): 1) Рух за скасування рабства (_____); **2)** Центр колоніальної імперії (_____); **3)** Іспанський податок, яким обкладали всі торговельні операції (_____); **4)** Відвоювання Піренейського півострова в мусульман (_____); **5)** Спеціальна історична дисципліна, що вивчає монети (_____); **6)** Радикальні французькі революціонери, які перебували при владі у 1793–1794 рр. (_____); **7)** Основна адміністративна одиниця Швейцарської конфедерації (_____); **8)** Характерні для Середньовіччя продаж і купівля церковних посад (_____); **9)** Прихильники Папи Римського в період боротьби за інвеституру (_____); **10)** Грамота про відпущення гріхів (_____).

3. Співвіднесіть зазначені історико-географічні регіони із сучасним адміністративно-територіальним устроєм України, лаконічно поясніть походження назв цих регіонів (0–5 балів):

Походження назви	Історико-географічний регіон	Сучасний адміністративно-територіальний устрій
	Буковина	
	Поділля	
	Полісся	
	Слобожанщина	
	Таврія	

4. Заповніть таблицю, використовуючи наведені нижче дані (0–10 балів):

Дата	Місце	Подія
	Берестя	
	Біла Гора	
	Віттенберґ	
	Клермон	
	Константинополь	
	Лейпциґ	
	Люблін	
	Пуатьє	
	Рим	
	Руан	

Дати: 1620 р., 732 р., 1431 р., 1453 р., 1569 р., 800 р., 1095 р., 1517 р., 1813 р., 1596 р.
Події: заклик Папи Римського Урбана II до відвоювання Гробу Господнього; утворення Речі Посполитої; страта Жанни д'Арк; «Битва народів»; перемога Карла Мартела; падіння Східної Римської імперії; переломна битва чесько-пфальцького періоду Тридцятилітньої війни; коронування Карла Великого на імператора; початок Реформації; утворення Унійної (Греко-католицької) Церкви.

5. Розв'яжіть історичне рівняння, вказавши кінцевий рік і подію (0–5 балів): (Заснування Риму + промова Урбана II у Клермоні) + (захоплення Бастилії – відкриття Америки) + (ліквідація кріпацтва у Російській імперії – початок Першого хрестового походу) + (прийняття Декларації прав людини і громадянина – битва під Хотином) = (_____, _____).

***Примітка:** дати подій, які відбулися до нашої ери, використовуйте зі знаком «мінус».

6. Поясніть, з якими історичними подіями/явищами пов'язані крилаті вислови (0–10 балів):

А «Вівці поїдають людей» _____

_____

_____

_____

_____

Б «Меса або смерть!» _____

_____

_____

_____

_____

В «За здобутком завжди втрата простує» _____

_____

_____

_____

_____

Г «Чия влада, того й релігія» _____

_____

_____

_____

_____

Д «Через незгоду всі пропали, самі себе звоювали» _____

_____

_____

_____

_____

7. Визначте, коли на мапі України існувало це державно-політичне утворення. Вкажіть його назву й окресліть тенденції історичного розвитку в період, відображений на мапі (0–5 балів).

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

8. Уявіть себе українським мандрівником, який наприкінці XVIII ст. відвідав Сполучені Штати Америки. Укладіть маршрут подорожі відповідно до Ваших зацікавлень. Напишіть резюме з подорожі, акцентуючи на враженнях від побаченого і висновках (0–10 балів).

9. Історик Сергій Плохій в книзі «Брама Європи», розмірковуючи про поділи Речі Посполитої, пише: «*Дехто з дослідників розглядає поділи Польщі як возз'єднання України… Насправді ж відбулося возз'єднання одних українських земель і поділ або розчленування інших*». Чи погоджуєтеся Ви з таким твердженням? Відповідь обґрунтуйте. Загалом поміркуйте про наслідки поділів Речі Посполитої для України й українців (0–15 балів).

10. На підставі наведених зображень визначте історичну епоху, в яку вони були створені та яку відображають (*у межах двох десятиліть*). Складіть план виступу, що має окреслити образ цієї епохи. Включіть у цей план події та осіб, що представлені на цих зображеннях (0–10 балів).